

UTAZÁS AZ ÉJSZAKA MÉLYÉBE

Sornin en Vercors Karsztos jennsíkja a barlang nyílásával

A tudomány már ott tart, hogy egy pillantást vethetünk a világűr titkaiba. De nemcsak a magasságok titkai izgatják az emberi fantáziát, hanem a mélységek is. Bolygónk, a Föld, amelynek felületén élünk és halunk, még megfejthetetlen. Titkokat zár magába. Felületén már alig van feltáratlan hely, de mi van alattunk? A francia Jean Berger barlangkutató nevéhez fűződik az eddig ismert legmélyebb pont felkutatása: társaival együtt 1135 méternyire hatolt a föld mélyébe.

A bozót a föld nyitott száját takarja

Hatvan évvel ezelőtt Jean Berger a francia Elő-Alpokban, egy 1600 méter magas fennsíkban, bozóttal benőtt nyílást talált. A turisták és barlangkutatók százai tudták oda, de 963 méternél nagyobb mélységet nem tudtak elérni. 1956 júliusában megkezdődött a módszeres expedíció a föld mélyébe. Franciák, németek, olaszok, csehek, lengyelek, angolok, libanoniak társultak a mélység titkainak felkutatására. Helikoptereken érkezett a felszerelés: vízmentes ruhák, zsákok, légtartályok, összecsatolható létrák, kábelek, gumicsónakok, tömény élelmiszerek. Húsz ember indult először útján a keskeny nyíláson keresztül a szűroksötét szakadékból. Előbb létrákon haladtak lefelé, aztán vízszintesen elágazott a szakadék. Olyan szűk labirintus következett, hogy csak négykézláb juthattak előre. 500 méternél jéghideg zuhatag ömlött rájuk.

„Szobámban haláltosztó íróasztal...”

„A LABIRINTUS...” Ez a címe Walter Schellenberg könyvének, amely a világ számos országában nemrég jelent meg. Az ötszáz oldalas könyv szerzője sima modorú, elegáns, nyájas mosolyú férfi volt, amíg élt. Eredeti foglalkozása ügyvéd: ezt a pályát cserélte fel a náci titkos szolgálat vezetőjének székével. 1944-ben, amikor addigi főnökét, Wilhelm Canaris admirálist árulás miatt letartóztatták, Schellenberg lépett az örökébe, mint a német katonai hírszerző szolgálat és a külföldön működő kémiszolgálat legfőbb vezetője. A háború után Nürnbergben elítélték, de enyhítő körülménynek tudták be, hogy a háború végső időszakában igyekezett segí-

Tó vagy káprázat?

Egymásba kapaszkodva törtek át a vízesésen. „Csak tovább, tovább, nemsokára a Cadoux-tóhoz érünk” — mondta Berger, mert ő már egy korábbi expedícióval megjárta ezt a mélységet. De a tó nem volt sehol. Társai részvétellel néztek rá: a tó Jean víziója volt csupán. Amerre csak néztek, a hatalmas térségben csodálatos cseppkőképződmények, mészkösziklák és a fáklyák fényében ragyogó mészpátok, de tó sehol. Berger csalódása átragadt a társaira is. A kimerültség egyszerre erőt vett mindenkin, nem csoda, hiszen már 20 órai kemény munka volt mögöttük. A levegő nyomasztódnak vált, a hideg elviselhetetlenné és a csodálatos, ezerszínű és fényű barlang az acetilénlámpák fényében is kriptának látszott.

Folyó, amelyben nem tükröződnek csillagok

Ezer méter mélységben csodálatos folyóhoz értek. A mérőn 12 méter mélységet jelzett. Gumicsónakokon szeltek át és újult erővel haladtak tovább. Összeszűkült a nyílás, valóságos csöveken haladtak keresztül. Fejükét nem emelhették fel, mert a tüéles stalaktitok keresztül-szűrték volna őket. Hason csúsztak tovább lefelé. Újabb vízesés. Most gumicsónakokon ereszkedtek alá. Egy francia turista kiesett a csónakból. Az életét megmentették, de a csomagja odaveszett... Végre száraz helyre értek, sátrakat vertek, illatos, erős feketekávézt főztek.

teni a német fogolytáborok gyötrődő áldozatain. 1952-ben halt meg: májrák végzett vele. Jegyzeteit, feljegyzéseit s könyvvé formált naplóját a temetés után hivatalos letétbe helyezték s most kiadták.

Schellenberg könyvének abból a fejezetéből idézünk, amelyben leírja, milyen volt a dolgozószobája.

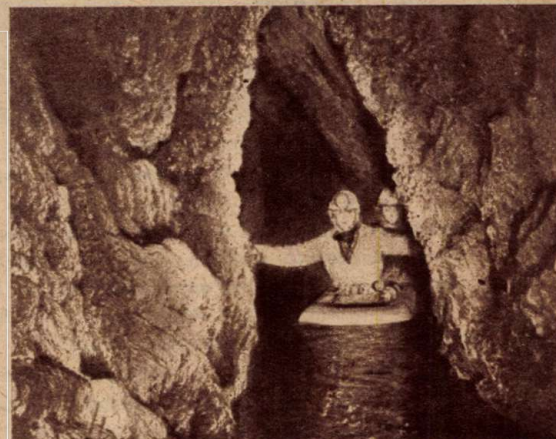
„Amikor a látogató belépett a szobámba — írja Schellenberg —, ragyogó berendezésben gyönyörködhetett; a padlót vastag, puha szőnyeg fedte, szembetalálta magát óriási mahagóni íróasztalommal. Mellette gumikerekű, tolható asztal, rajta telefonokkal, lámpákkal és rejtek-mikrofonokkal. Mikrofon volt mindenütt: a falakban, az asztalok alatt, a lámpákban — ezek minden beszélgetést, még a legkisebb neszt is lemezre vették. Az ablak függönyét finom drótháló szőtte át, amely egy fotocellás berendezés része volt s ha árnyék jelent meg rajta, akkor automatikusan riasztotta a fegyveres őrséget, amely félpercen belül megjelent.”

„Az íróasztalom kisebbfajta erődhöz hasonlított. Elülső részéből két beépített géppisztoly csöve állt ki pontosan a belépőre szegezve és fotocellás szerkezet révén pontosan követve a látogató mozgási irányát... Csak egy gombot kellett megnyomnom s a két cső osztani kezdte a halált. Egy másik gomb... s már a test is eltűnt a padlón

Tíz napig tartott az expedíció. Az út visszafelé még emberfeletti megerőltetés volt, de az utolsó előtti napon Berger megkapta az elégtételt: a Cadoux-tó egyszerre ott tükröződött előttük. Nem káprázat volt tehát, hanem valóság. Fekete tükre visszaverie a fáklyák fényét. Most már tudták: a tó hol eltűnik, hol előbukkan, megnit eltűnik... Megfejtethetlen titka a természetnek.

Soha többé...

Az első csoport augusztus 20-án ért a felszínre. Berger, mint jó kapitány, utolsónak maradt. Az eget idolyaszínűnek, a fákat kékek, az arcokat rozsdaszínűnek látták. Egyetlen szó nem jött ajkukra, kidőltött fatörzsekként vágódtak el a földön. Végre Jean Berger is kilépett a szakadékból. Az ott várakozók megélték. Hét nyelven kiáltották, hogy világrekord! Ő az első ember, aki 1135 méter mélységig ért el! Az összesereglett tudósok, újságírók, filmesek arca ragyogott, örültek az expedíció sikerének. De mintha Jean Berger nem is lett volna boldog.

Gumicsónakkal a földalatti folyó egyik szűk elágazásában

Amikor végre beszélni tudott, csak annyit suttozott: „Akadályozzátok meg, hogy valaha is újra leszálljak a mélybe!” — mondta és arca a kiállott borzalmas élményeket tükrözte vissza.

HLP

levő sülyyesztőben. Ha külföldi küldetésben voltam, akkor külön erre a célra készített műfogsort kellett behelyeznem a számba a »köznap műfogsor« helyett. Az egyik metszőfogban méreg volt s a fogkorona lerántása után — az egyetlen rövid, majdnem észrevehetetlen mozdulat — harminc másodperc múlva már nem élek... De kétszeres biztosíték kellett. A gyűrűmben is méreg volt egy arany kapcsulában. Szobámban haláltosztó asztal és hallgatózó fülek voltak. Mindig falféher volt minden látogatóm. De a nagyobb rémületet mégis én éreztem az automatikus golyószórók közt, az asztal túlsó oldalán...»

Ilyen volt az élete egy hitleri kémfőnöknek. Aki nem húzta ki szájából a fogkoronát. Megvárta, míg elfogják.

A náci kémfőnök emlékezetéből lerajzolta dolgozószobáját a »haláltosztó asztallal és a hallgatózó fülekkel«

